

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Державний заклад «Південноукраїнський національний  
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»  
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської  
ради Одеського району Одеської області  
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ  
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ  
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ  
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса  
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Державний заклад «Південноукраїнський національний  
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»  
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської  
ради Одеського району Одеської області  
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ  
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ  
«МОДЕРНІЗАЦІЯ  
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ  
В СУЧАСНИХ  
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса  
2026

**УДК: 371**

**DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>**

**М 74**

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу  
«Південноукраїнський національний педагогічний  
університет імені К.Д. Ушинського»  
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

**Рецензенти:**

***Княжева Ірина**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;*

***Тягнирядно Євгенія**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.*

**М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:**  
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції  
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:  
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

**УДК: 371**

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.  
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

**ISBN 978-617-8814-06-9**

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

## **СЕКЦІЯ № 2: ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....118**

1. Андреева Т.Г. Психологічні особливості та механізми керування емоційним станом підлітків .....118
2. Алаторських І.В. Профільне навчання української мови та літератури: шлях до особистісної самореалізації учнів ..... 129
3. Вівсюк О.О. Логіка успіху: як знання математики відкривають двері до престижних професій ..... 140
4. Волянська Т.М. Навчання зарубіжної літератури в умовах профільної старшої школи – сучасні виклики та можливості ..... 147
5. Gilko A. Teaching english in profile secondary school: modern challenges and innovative approaches ..... 157
6. Довганюк С.О. Профорієнтаційний потенціал уроків української мови та літератури в умовах профільного навчання ..... 164
7. Демченко В.В. Формування в учнів профорієнтаційних компетентностей на уроках фізичної культури у процесі використання ігрових видів спорту ..... 174
8. Данілова І.В. Дослідницько-пошукова діяльність дошкільників як умова формування їх пізнавальних інтересів ..... 178
9. Du Jingyi The role of visual arts in developing ethnocultural competence of modern school students ..... 191
10. Зубрицька С.П. Старша профільна школа як простір особистісного та професійного становлення ..... 198
11. Захарова А.А. Розвиток старшої профільної школи в умовах сучасних освітніх трансформацій ..... 205
12. Іванова І.В. Профорієнтація в початковій школі як важлива складова формування особистості учня ..... 212
13. Калінчук Л.О. Психолого-педагогічні особливості формування світогляду учнів підліткового віку під впливом комунікаційних технологій ..... 222
14. Корабльов В.В. Сучасна інтроспекція параметрів застосування освітньої робототехніки у розрізі STEM-освітньої моделі навчання ..... 236
15. Люлька О.С. Ідеї та практики Нової української школи у викладанні мистецтва в профільній старшій школі ..... 241
16. Мороз Н.О. Профорієнтаційна робота з учнями початкової ланки у Новій українській школі ..... 251
17. Маркітан С.В. Сучасний урок географії в старших класах: від карти до життєвих рішень ..... 259
18. Прокопенко Т.В. Психолог у статусі кар’єрного радника: реалізація концепції профільного навчання в Новій українській школі ..... 265
19. Павловська Ю.М. Пізнання власних здібностей як основа ранньої профорієнтації учнів початкової школи ..... 275

**Алаторських Інга Валеріївна,**  
*вчитель української мови та літератури*  
*Нерубайського академічного ліцею №1*  
*Нерубайської сільської ради*  
*Одеського району Одеської області*

## **ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ: ШЛЯХ ДО ОСОБИСТІСНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ УЧНІВ**

**Актуальність дослідження.** Сучасний етап розвитку української освіти характеризується посиленням уваги до особистісно-орієнтованого навчання, яке враховує індивідуальні освітні потреби, здібності та життєві плани учнів. У цьому контексті особливого значення набуває профільна старша школа, покликана створити умови для свідомого освітнього вибору та самореалізації здобувачів освіти. Профільне навчання спрямоване не лише на поглиблення предметних знань, а й на розвиток ключових і предметних компетентностей, необхідних для подальшої освіти та професійної діяльності.

Українська мова та література як навчальні дисципліни мають значний потенціал для формування ціннісних орієнтацій, світоглядних позицій і творчого мислення учнів. Профільне вивчення цих предметів сприяє розвитку мовленнєвої культури, критичного читання, уміння інтерпретувати тексти різних жанрів і стилів, а також формує здатність до самовираження та аргументованого висловлення власної позиції. Саме тому профільне навчання української мови та літератури розглядається як важливий інструмент особистісного становлення старшокласників.

В умовах реалізації реформи старшої профільної школи актуалізується проблема забезпечення змістовної та методичної якості профільного навчання гуманітарного спрямування. Зростає потреба в оновленні підходів до організації освітнього процесу, використанні інтерактивних методів, проектної та дослідницької діяльності, що дозволяють активізувати пізнавальну діяльність учнів і підвищити їхню мотивацію до навчання. Профільні курси з української мови та літератури створюють сприятливе середовище для виявлення

індивідуальних освітніх інтересів і творчих здібностей учнів. Особистісна самореалізація учнів у процесі профільного навчання пов'язана з можливістю вибору змісту навчання, форм і темпів освітньої діяльності, а також з усвідомленням власних досягнень і перспектив розвитку. Профільне вивчення української мови та літератури дозволяє поєднувати академічну підготовку з розвитком комунікативних, культурних і соціальних компетентностей, що є важливими для успішної адаптації випускників у сучасному суспільстві.

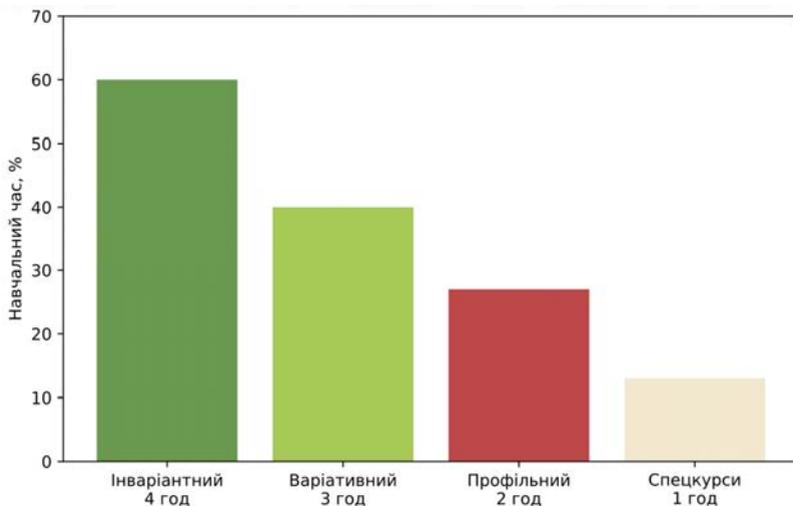
З огляду на зазначене, актуальним є наукове осмислення ролі профільного навчання української мови та літератури у процесі особистісної самореалізації учнів старшої школи. Це зумовлює необхідність аналізу теоретичних засад профільного навчання, а також визначення його впливу на формування освітніх і життєвих компетентностей учнів, що й обумовлює мету та завдання даної статті.

**Виклад основного матеріалу.** Профільне навчання у старшій школі розглядається як форма організації освітнього процесу, спрямована на врахування індивідуальних освітніх інтересів і професійних намірів учнів. Його запровадження обумовлене необхідністю переходу від уніфікованої моделі навчання до диференційованої та особистісно-орієнтованої. У старшій школі профільність забезпечує поглиблення змісту окремих навчальних предметів і формування стійкої навчальної мотивації. Українська мова та література в цьому контексті виконують не лише освітню, а й світоглядну та культуротворчу функцію.

Теоретичні засади профільного навчання базуються на компетентнісному підході, який передбачає формування в учнів здатності застосовувати знання у практичних і життєвих ситуаціях. Відповідно до концепції Нової української школи, профільна освіта орієнтована на розвиток критичного мислення, комунікативних умінь та уміння навчатися впродовж життя [6, с. 13–14]. Це зумовлює перегляд змісту навчальних програм і методів викладання гуманітарних дисциплін. Українська мова та література у профільних класах мають забезпечувати глибше опрацювання мовних і літературних явищ.

Важливою теоретичною передумовою профільного навчання є принцип варіативності змісту освіти. Він передбачає поєднання інваріантного компонента, обов'язкового для всіх учнів, та варіативного, який формується відповідно до обраного профілю. У гуманітарному профілі варіативна частина збільшує кількість годин на українську мову та літературу, а також передбачає запровадження спецкурсів і факультативів. Це створює умови для поглибленого аналізу текстів і розвитку мовленнєвої практики.

Структура профільного навчання української мови та літератури включає кілька взаємопов'язаних складників, що відрізняються за обсягом навчального навантаження. Інваріантний компонент забезпечує досягнення базових результатів, тоді як варіативний орієнтований на розвиток індивідуальних здібностей. Співвідношення цих складників у профільній старшій школі є кількісно визначеним і регламентованим. Узагальнена структура такого співвідношення представлена на рисунку 1.



*Рисунок 1 Структура профільного навчання української мови та літератури в старшій школі*

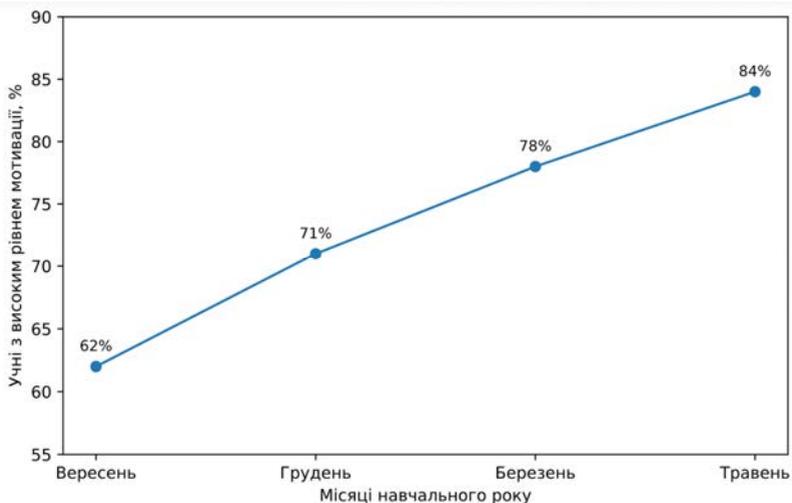
Нормативною основою профільного навчання є Державний стандарт профільної середньої освіти, який визначає обов'язкові результати навчання та

рекомендовані обсяги годин. Згідно з положеннями стандарту, гуманітарний профіль передбачає збільшення частки мовно-літературної галузі до 30–35 % загального навчального навантаження [3, с. 13–14]. Це дозволяє системно реалізувати завдання мовної та літературної освіти. Такий підхід забезпечує баланс між теорією та практикою мовленнєвої діяльності.

Зміст профільного навчання української мови та літератури визначається навчальними програмами для 10–11 класів, які орієнтовані на поглиблення мовної компетентності. У програмах акцент робиться на розвиток умінь аналізу тексту, аргументованого письма та публічного мовлення. Значна увага приділяється роботі з текстами різних стилів і жанрів. Це створює основу для формування академічної та культурної грамотності учнів. У наукових дослідженнях профільне вивчення української літератури розглядається як ефективний засіб розвитку читацької компетентності. Зазначається, що збільшення кількості годин на літературу дозволяє перейти від репродуктивного засвоєння змісту до аналітичного й інтерпретаційного рівня роботи з художнім текстом [2, с. 13–14]. Учні отримують можливість виконувати дослідницькі та проєктні завдання. Це підвищує якість засвоєння літературного матеріалу.

Методичні засади профільного навчання передбачають активне використання інтерактивних форм роботи. До них належать дискусії, дебати, аналіз кейсів, творче письмо та міжпредметні проєкти. Такі методи сприяють розвитку мовленнєвої ініціативи та самостійності учнів. У профільних класах вони застосовуються системно, а не епізодично.

Ефективність профільного навчання підтверджується статистичними показниками навчальної успішності та мотивації учнів. За даними освітніх досліджень, рівень навчальної мотивації в профільних гуманітарних класах є вищим порівняно з універсальними класами. Кількісні показники цієї динаміки узагальнено на рисунку 2. Вони демонструють зростання інтересу до предмета впродовж навчального року.



*Рисунок 2 Динаміка рівня навчальної мотивації учнів профільних гуманітарних класів, %*

Профільне навчання української мови та літератури також пов'язане з реалізацією принципу освітнього вибору. Учні мають змогу обирати спецкурси, теми проєктів та форми підсумкового контролю. Це підвищує рівень відповідальності за результати навчання. Такий підхід відповідає сучасним освітнім тенденціям розвитку старшої школи.

У контексті реформи старшої школи профільна освіта розглядається як ключовий інструмент підготовки учнів до подальшого навчання або професійної діяльності. Аналітичні матеріали засвідчують, що гуманітарний профіль сприяє формуванню стійких освітніх траєкторій [8, с. 13–14]. Це підтверджує доцільність посилення ролі української мови та літератури в структурі профільної освіти. Теоретичні засади профільного навчання, таким чином, мають комплексний і системний характер.

Профільне навчання української мови та літератури у старшій школі відіграє важливу роль у процесі особистісної самореалізації учнів. Воно створює умови для усвідомленого вибору освітньої траєкторії, що відповідає інтересам і здібностям старшокласників. Самореалізація в освітньому процесі

розглядається як здатність учня виявляти власні інтелектуальні, творчі та комунікативні можливості. У гуманітарному профілі ця здатність реалізується насамперед через мовленнєву та літературну діяльність.

Особистісна самореалізація учнів у профільних класах пов'язана з розширенням змісту навчання та зміною характеру навчальної діяльності. Замість репродуктивного засвоєння матеріалу домінує аналітична, інтерпретаційна та творча робота з текстом. Це дозволяє учням формувати власну позицію, аргументувати думки та публічно їх представляти. Такий підхід відповідає завданням профільної середньої освіти, визначеним у сучасних нормативних документах [1, с. 13–14].

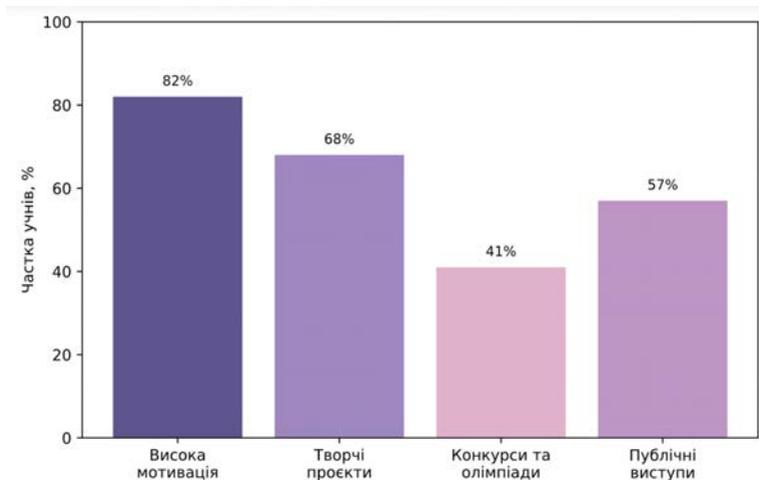
Українська мова в умовах профільного навчання виступає інструментом самовираження та соціальної взаємодії. Поглиблене вивчення мовних норм, стилістики та культури мовлення сприяє формуванню впевненості у власних комунікативних можливостях. Учні активніше беруть участь у дискусіях, публічних виступах і проєктній діяльності. Це безпосередньо впливає на рівень їхньої особистісної реалізованості в освітньому середовищі.

Профільне вивчення української літератури створює умови для розвитку емоційно-ціннісної сфери учнів. Аналіз художніх творів сприяє осмисленню життєвих ситуацій, моральних виборів і соціальних ролей. У наукових дослідженнях наголошується, що літературна освіта у профільних класах позитивно впливає на формування самоідентичності старшокласників [4, с. 13–14]. Це є важливою складовою процесу самореалізації. Важливим чинником самореалізації є можливість освітнього вибору, яку забезпечує профільне навчання. Учні мають змогу обирати спецкурси, факультативи та теми творчих робіт відповідно до власних інтересів. Така автономія підвищує внутрішню мотивацію до навчання та відповідальність за результати. Реалізація цього підходу передбачена сучасними навчальними програмами для старшої школи.

Навчальні програми з української мови та літератури для 10–11 класів орієнтовані на розвиток ключових і предметних компетентностей. Вони передбачають виконання творчих завдань, написання есе, рецензій,

дослідницьких робіт. Це сприяє формуванню навичок самостійної інтелектуальної діяльності. Таким чином, навчальний процес стає засобом самореалізації, а не лише засвоєння знань [5, с. 13–14].

Методичні рекомендації МОН акцентують увагу на необхідності використання активних і інтерактивних методів навчання у профільних класах. До них належать проектна діяльність, групова робота, аналіз кейсів і публічні презентації. Такі форми роботи створюють ситуації успіху для учнів з різним рівнем підготовки. Вони сприяють розвитку самостійності та ініціативності в навчанні. Самореалізація учнів у процесі профільного навчання може бути оцінена за низкою кількісних показників. До них належать рівень навчальної мотивації, участь у творчих і наукових заходах, а також освітня активність учнів. Узагальнені результати таких показників у гуманітарних профільних класах подано на рисунку 1. Вони свідчать про позитивну динаміку особистісного розвитку старшокласників.



*Рисунок 3 Показники особистісної самореалізації учнів у профільних гуманітарних класах, %*

Отримані показники підтверджують, що профільне навчання створює сприятливі умови для розвитку особистісного потенціалу учнів. Зростання навчальної мотивації та активності свідчить про усвідомлене ставлення до

освітнього процесу. Учні сприймають навчання як інструмент досягнення власних цілей. Це відповідає сучасному розумінню якості освіти.

Профільне навчання також сприяє формуванню освітньо-професійних намірів старшокласників. За результатами аналітичних матеріалів, учні гуманітарного профілю частіше пов'язують майбутню освіту з філологічними, педагогічними та медійними спеціальностями [10, с. 13–14]. Це свідчить про узгодженість освітнього вибору та особистісних інтересів. Таким чином, профільне навчання виконує орієнтаційну функцію.

Практика впровадження профільного навчання в ліцях демонструє його позитивний вплив на самореалізацію учнів. Освітні кейси засвідчують зростання впевненості учнів у власних здібностях і готовності до публічної діяльності [9, с. 13–14]. Учні активніше залучаються до позаурочних форм роботи. Це розширює межі освітнього простору та можливості самореалізації.

Профільне навчання української мови та літератури виступає важливим чинником особистісної самореалізації учнів старшої школи. Воно поєднує поглиблений зміст навчання, варіативність освітніх маршрутів і активні методи роботи. Кількісні та якісні показники свідчать про його ефективність. Це обґрунтовує доцільність подальшого розвитку гуманітарного профілю в системі старшої школи.

**Висновки.** Профільне навчання української мови та літератури в сучасній старшій школі є важливим інструментом реалізації особистісно-орієнтованої освітньої парадигми. Воно забезпечує перехід від уніфікованого змісту навчання до диференційованого, що враховує освітні інтереси, здібності та професійні наміри учнів. У межах профільної освіти українська мова та література набувають статусу ключових дисциплін гуманітарного розвитку особистості. Це створює підґрунтя для цілісного формування мовної, культурної та світоглядної компетентностей.

Теоретичний аналіз засвідчив, що профільне навчання ґрунтується на компетентнісному, діяльнісному та особистісно-орієнтованому підходах. Таке поєднання дозволяє забезпечити не лише поглиблення предметних знань, а й

розвиток критичного мислення, комунікативних умінь та здатності до самостійного навчання. Структура профільного навчання з чітким розмежуванням інваріантного та варіативного компонентів створює умови для індивідуалізації освітнього процесу. Це відповідає стратегічним цілям реформування старшої школи.

У процесі дослідження встановлено, що профільне вивчення української мови сприяє розвитку мовленнєвої впевненості та здатності до ефективної соціальної комунікації. Поглиблена робота з мовним матеріалом формує навички аргументованого висловлення думок, публічного мовлення та академічного письма. Такі вміння є необхідними для подальшого навчання та професійної діяльності. Отже, українська мова в умовах профільного навчання виконує функцію засобу самовираження та самоствердження особистості.

Профільне вивчення української літератури має вагомий вплив на формування ціннісних орієнтацій та самоідентичності учнів. Аналітичне й інтерпретаційне опрацювання художніх текстів сприяє осмисленню моральних проблем, соціальних ролей і життєвих стратегій. Це дозволяє учням співвідносити літературні образи з власним життєвим досвідом. У результаті літературна освіта стає важливим чинником особистісної самореалізації.

Отримані кількісні показники навчальної мотивації та освітньої активності учнів підтверджують ефективність профільного навчання гуманітарного спрямування. Зростання участі учнів у творчих проєктах, конкурсах і публічних виступах свідчить про підвищення рівня їхньої самостійності та ініціативності. Профільне навчання створює ситуації успіху, що позитивно впливає на самооцінку старшокласників. Це є важливою умовою сталого особистісного розвитку.

Узагальнюючи результати дослідження, можна стверджувати, що профільне навчання української мови та літератури є ефективним чинником особистісної самореалізації учнів старшої школи. Воно поєднує поглиблений зміст освіти, варіативність навчальних маршрутів і сучасні методи навчання. Подальший розвиток профільної гуманітарної освіти потребує удосконалення

методичного забезпечення та системного моніторингу результатів. Це сприятиме підвищенню якості мовно-літературної освіти та конкурентоспроможності випускників.

### Список використаних джерел

1. Більше вибору для учнівства: уряд затвердив Державний стандарт профільної середньої освіти : новина [Електронний ресурс] Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/news/bilshe-vyboru-dlia-uchnivstva-uriad-zatverdyv-derzhavnyi-standart-profilnoi-serednoi-osvity> (дата звернення: 20.01.2026).
2. Вивчення української літератури в профільній школі : стаття [Електронний ресурс]. URL: [https://www.aphn-journal.in.ua/archive/66\\_2023/part\\_2/40.pdf](https://www.aphn-journal.in.ua/archive/66_2023/part_2/40.pdf) (дата звернення: 21.01.2026).
3. Державний стандарт профільної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 року № 851 [Електронний ресурс]. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-derzhavnoho-standartu-profilnoi-serednoi-osvity-851-250724> (дата звернення: 24.01.2026).
4. До проблеми вивчення літератури в умовах профільного навчання : стаття [Електронний ресурс]. URL: <https://surl.li/brqqxz> (дата звернення: 22.01.2026).
5. Навчальні програми для 10–11 класів [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (дата звернення: 23.01.2026).
6. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 21.01.2026).

7. Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році : лист МОН України від 13.08.2025 року № 1/16828-25 [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-instruktyvno-metodychni-rekomendatsii-shchodo-vykladannia-navchalnykh-predmetiv-intehrovanykh-kursiv-u-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity-u-20252026-navchalnomu-rotsi> (дата звернення: 24.01.2026).
8. Профільна освіта у старшій школі: як запроваджується реформа : стаття [Електронний ресурс]. Нова українська школа. URL: <https://nus.org.ua/2025/08/26/profilna-osvita-u-starshij-shkoli-yak-zaprovadzhuetsya-reforma/> (дата звернення: 22.01.2026).
9. Профільне навчання в ліцеї: шлях до успіху, самореалізації та майбутньої професії : стаття [Електронний ресурс]. «На Урок». URL: <https://naurok.com.ua/profilne-navchannya-v-lice-shlyah-do-uspihu-samorealizaci-ta-maybutno-profesi-502170.html> (дата звернення: 23.01.2026).
10. Реформа старшої школи 2027: профільне навчання, вибір предметів і нові можливості для учнів : стаття [Електронний ресурс]. Освіта Нова. URL: <https://osvitanova.com.ua/posts/6614-reforma-starshoi-shkoly-2027-profilne-navchannia-vybir-predmetiv-i-novi-mozhlyvosti-dlia-uchniv> (дата звернення: 20.01.2026).

*Наукове видання*

***Колектив авторів***

# **МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ  
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ  
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

*Українською мовою*

**Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва**  
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки  
Державного закладу «Південноукраїнський національний  
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.  
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman  
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.  
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»  
ФОП Бондаренко М. О.  
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60  
Тел.: +38 (048) 700 11 55  
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи  
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

